

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความต้องการรูปแบบการจัดการโครงการ ปลูกสับดูดำเพื่อผลิตไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชน ของเกษตรกรในอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการวิจัยและผลการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกร ผู้สนใจเข้าร่วมโครงการผลิตสับดูดำเพื่อไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชนในอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความต้องการรูปแบบการบริหารจัดการ โครงการผลิตสับดูดำเพื่อไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกร
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการผลิตไบโอดีเซลจากสับดูดำ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการผลิตสับดูดำเพื่อไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 ตำบล คือ ตำบลศรีดงเย็น ตำบลปงดำ และตำบลแม่ทะลบ มีจำนวนเกษตรกร 208 ราย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการผลิตสับดูดำเพื่อไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 137 ราย โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane (1967) ทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและลักษณะเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นแบบปลายปิด (Close-ended question) และแบบปลายเปิด (Open-ended question) โดยมีการทดสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content validity) ด้วยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาของการวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะที่ได้มา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2552 โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปสัมภาษณ์เกษตรกร โดยการจัดเวทีชุมชนเพื่อซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่างๆของเกษตรกรที่มีต่อโครงการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. การเลือกรูปแบบการจัดการโครงการ ปลุกสบูดำเพื่อ ผลิต ไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชน ของเกษตรกร

เกษตรกรเลือกรูปแบบ การจัดการโครงการ ปลุกสบูดำเพื่อ ผลิต ไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชนรูปแบบที่ 2 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับอบต.มากที่สุด รองลงมาคือ รูปแบบที่ 3 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับบริษัทเอกชน และรูปแบบที่ 1 วิสาหกิจชุมชน ตามลำดับ

2. สภาพพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 1 วิสาหกิจชุมชน รูปแบบที่ 2 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับอบต. และรูปแบบที่ 3 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับบริษัทเอกชน

สภาพพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 1 วิสาหกิจชุมชน

เกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 1 วิสาหกิจชุมชน มากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 51.92 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษา ประกอบอาชีพทำสวน มีรายได้ของครอบครัวอยู่ในช่วง 25,001-50,000 บาท/ปี เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองในการทำเกษตรน้อยกว่า 10 ไร่ ซึ่งพื้นที่ถือครองเป็นของตนเอง เกษตรกรเกินครึ่งหนึ่งมีเครื่องสูบน้ำเป็นของตนเอง และมีปริมาณการใช้น้ำมันดีเซลอยู่ในช่วง 0-5 ลิตร/สัปดาห์

สภาพพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 2 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับอบต.

เกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 2 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับอบต. เกินครึ่งหนึ่งเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 46.33 ปี เกษตรกรเกือบทั้งหมด มีระดับการศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษา ประกอบอาชีพทำสวน รายได้ของครอบครัว น้อยกว่า 25,000 บาท/ปี เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองในการทำการเกษตรน้อยกว่า 10 ไร่ ซึ่ง พื้นที่ถือครองเป็นของตนเอง เกษตรกรมากกว่าครึ่งหนึ่งมีเครื่องสูบน้ำเป็นของตนเอง และมีปริมาณการใช้น้ำมันดีเซล อยู่ในช่วง 0-5 ลิตร/สัปดาห์

สภาพพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 3 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับบริษัทเอกชน

เกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 3 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับบริษัทเอกชนมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 49.19 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษา ประกอบอาชีพทำสวน มีรายได้ของครอบครัวอยู่ในช่วง 25,001-50,000 บาท/ปี มีพื้นที่ถือครองในการทำการเกษตรน้อยกว่า 10 ไร่ ซึ่ง พื้นที่ถือครองเป็นของตนเอง ส่วนใหญ่มีเครื่องสูบน้ำเป็นของตนเอง และมีปริมาณการใช้น้ำมันดีเซลอยู่ในช่วง 0-5 ลิตร/สัปดาห์

สรุปสภาพพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 1 วิสาหกิจชุมชน รูปแบบที่ 2

วิสาหกิจชุมชนร่วมกับอบต. และรูปแบบที่ 3 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับบริษัทเอกชน

เกษตรกรเกินครึ่งหนึ่งเป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 48.72 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษา ประกอบอาชีพทำสวน มีรายได้ของครอบครัวอยู่ในช่วง 25,001-50,000 บาท/ปี มีพื้นที่ถือครองในการทำการเกษตรน้อยกว่า 10 ไร่ ซึ่งพื้นที่ถือครองเป็นของตนเอง ส่วนใหญ่มีเครื่องสูบน้ำเป็นของตนเอง และมีปริมาณการใช้น้ำมันดีเซล อยู่ในช่วง 0-5 ลิตร/สัปดาห์

3. ข้อมูลเกี่ยวกับสบูดำและน้ำมันสบูดำของเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 1 วิสาหกิจชุมชน รูปแบบที่ 2

วิสาหกิจชุมชนร่วมกับอบต. และรูปแบบที่ 3 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับบริษัทเอกชน

ข้อมูลเกี่ยวกับสบูดำและน้ำมันสบูดำของเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 1 วิสาหกิจชุมชน

เกษตรกรมากกว่าหนึ่งในสาม รู้จักสบูดำจากการพูดคุยกัน จำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งในปัจจุบันปลูกสบูดำ ซึ่งปลูกสบูดำบริเวณบ้าน/หัวไร่ปลายนา โดยไม่มีการจัดการและใช้เมล็ดปลูก

เกษตรกรทั้งหมดไม่เคยใช้น้ำมันสบูดำกับเครื่องย่นต์ทางการเกษตร และต้องการเปลี่ยนมาใช้น้ำมันสบูดำแทนน้ำมันดีเซลเพราะคิดว่าราคาคงจะถูกกว่าน้ำมันดีเซล

ข้อมูลเกี่ยวกับสบูดำและน้ำมันสบูดำของเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 2 วิสาหกิจชุมชน ร่วมกับอบต.

เกษตรกรเกินครึ่งหนึ่ง รู้จักสบูดำจากการพูดคุยกัน ส่วนใหญ่ในปัจจุบันไม่ปลูกสบูดำและไม่เคยใช้น้ำมันสบูดำกับเครื่องย่นต์ทางการเกษตร ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ ต้องการเปลี่ยนมาใช้น้ำมันสบูดำแทนน้ำมันดีเซลเพราะคิดว่าราคาคงจะถูกกว่าน้ำมันดีเซล

ข้อมูลเกี่ยวกับสบูดำและน้ำมันสบูดำของเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 3 วิสาหกิจชุมชน ร่วมกับบริษัทเอกชน

เกษตรกรมากกว่าครึ่งหนึ่ง รู้จักสบูดำจากการพูดคุยกัน ซึ่งในปัจจุบัน ไม่ปลูกสบูดำ เกษตรกรทั้งหมดไม่เคยใช้น้ำมันสบูดำกับเครื่องย่นต์ทางการเกษตรและเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการเปลี่ยนมาใช้น้ำมันสบูดำแทนน้ำมันดีเซลเพราะอยากทดสอบคุณภาพ/อยากรู้

สรุปข้อมูลเกี่ยวกับสบูดำและน้ำมันสบูดำของเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 1 วิสาหกิจชุมชน รูปแบบที่ 2 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับอบต. และรูปแบบที่ 3 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับบริษัทเอกชน

เกษตรกรเกินครึ่งหนึ่งรู้จักสบูดำจากการพูดคุยกัน ซึ่งในปัจจุบันไม่ปลูกสบูดำ เกษตรกรเกือบทั้งหมดไม่เคยใช้น้ำมันสบูดำกับเครื่องย่นต์ทางการเกษตร และต้องการเปลี่ยนมาใช้น้ำมันสบูดำแทนน้ำมันดีเซลเพราะคิดว่าราคาคงจะถูกกว่าน้ำมันดีเซล

4. ความต้องการรูปแบบการจัดการโครงการ ปลูกสบูดำเพื่อผลิตไบโอดีเซลของเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 1 วิสาหกิจชุมชน รูปแบบที่ 2 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับอบต. และ รูปแบบที่ 3 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับบริษัทเอกชน

ความต้องการรูปแบบการจัดการโครงการ ปลูกสบูดำเพื่อผลิตไบโอดีเซลของเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 1 วิสาหกิจชุมชน

จากการสอบถามเกษตรกร 137 คน มีผู้ที่เลือกรูปแบบที่ 1 วิสาหกิจชุมชน ทั้งหมด 37 คน ในด้านของจำนวนสมาชิกกลุ่มที่ควรจะเป็น เกษตรกรต้องการให้มีจำนวนสมาชิก ประมาณ 41-50 คน มีการลงหุ้นในลักษณะของหุ้นเงินและหุ้นจำนวนต้นสบูดำที่จะปลูก โดยหุ้นเงิน 1หุ้น ควรมีค่า

โดยเฉลี่ย 50.56 บาท และถ้าเป็นหุ้นจำนวนต้นสบู่ดำที่จะปลูก 1 ไร่ ควรเป็นจำนวน ต้นสบู่ดำเฉลี่ย 17.56 ต้น แหล่งเงินทุนที่นอกเหนือจากการระดมหุ้น ต้องการได้มาจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ชกส.) เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการเข้ารับการอบรมความรู้เรื่องการผลิตและการจัดการ โครงการผลิตสบู่ดำเพื่อไบโอดีเซล

เกษตรกรต้องการเมล็ดพันธุ์สบู่ดำจากหน่วยงานของรัฐที่สนับสนุน โดยต้องการให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นผู้จัดหา เมล็ดพันธุ์สบู่ดำ แล้วนำมาแจกจ่าย ให้สมาชิกเพาะเมล็ดเอง เกษตรกรต้องการปลูกสบู่ดำบริเวณบ้าน/หัวไร่ปลายนา ในการเก็บเกี่ยวและการขนส่งผลผลิตสบู่ดำ ต้องการใช้แรงงานในครัวเรือน การส่งผลผลิต ต้องการส่งผลผลิตในรูปแบบที่ 1 คือ เกษตรกรส่งผลผลิตสบู่ดำเพื่อหีบน้ำมันแล้วนำน้ำมันกลับไปใช้กับเครื่องยนต์ของตนเองโดยเสียค่าบริการเครื่องมือสกัดให้แก่ศูนย์กลางวิสาหกิจชุมชน ซึ่งค่าบริการในการหีบน้ำมัน ต้องการให้คิดค่าบริการราคา กิโลกรัมละ 2 บาท การจัดซื้อเครื่องหีบสบู่ดำและเครื่องทำไบโอดีเซล ต้องการ ให้ใช้เงินทุนที่มาจากแหล่งเงินทุนชื่อ

ในส่วนของการดำเนินงานในขั้นตอนการหีบน้ำมัน ต้องการให้ทั้งคณะกรรมการและสมาชิกผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันทำ ซึ่งในด้านของความ ต้องการมีส่วนร่วมของสมาชิกกับคณะกรรมการในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เกษตรกรส่วนใหญ่ ต้องการมีส่วนร่วมในด้านการผลิตน้ำมัน ไบโอดีเซล การจำหน่ายน้ำมันไบโอดีเซลที่ผลิตได้ ต้องการให้แจกจ่ายให้สมาชิกใช้ 50% และจำหน่าย 50% โดยให้สมาชิกซื้อในราคาปกติตามที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกำหนด การจำหน่ายน้ำมันไบโอดีเซลที่ผลิตได้ ต้องการให้จำหน่ายในราคาที่ต่ำกว่าท้องตลาด 2 บาท มีการจัดการกากสบู่ดำ โดยการแจกจ่ายกากสบู่ดำให้สมาชิกใช้เป็นปุ๋ย มีค่าตอบแทนแก่คณะกรรมการ โดย การจ่ายเป็นเงิน และเรื่องที่ควรประสานกับหน่วยงานอื่น ต้องการให้มีการประสานกับหน่วยงานอื่นในเรื่องการตลาด

ความต้องการรูปแบบการจัดการโครงการ ปลูกสบู่ดำเพื่อผลิตไบโอดีเซลของเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 2 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับอบต.

จากการสอบถามเกษตรกร 137 คน มีผู้ที่เลือกรูปแบบที่ 2 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับอบต. ทั้งหมด 58 คน ในด้านของจำนวนสมาชิกกลุ่มที่ควรจะเป็น ต้องการให้มีจำนวนสมาชิก ประมาณ 41-50 คน มีการลงหุ้นในลักษณะของการหุ้นเงินและหุ้นจำนวนต้นสบู่ดำที่จะปลูก โดยหุ้นเงิน 1 ไร่ ควรมีค่าโดยเฉลี่ย 15.79 บาท และถ้าเป็น หุ้นจำนวนต้นสบู่ดำที่จะปลูก 1 ไร่ ควรเป็นจำนวน ต้นสบู่ดำเฉลี่ย 36.84 ต้น แหล่งเงินทุนที่นอกเหนือจากการระดมหุ้นและเงินทุนจากการสนับสนุนของอบต. ต้องการได้มาจากกองทุนหมู่บ้านและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

(ชกส.) เกษตรกรส่วนใหญ่ ต้องการเข้ารับการอบรมความรู้เรื่องการผลิตและการจัดการ โครงการผลิตสบู่ดำเพื่อ ไบโอดีเซล

เกษตรกร ต้องการเมล็ดพันธุ์สบู่ดำจากหน่วยงานของรัฐที่สนับสนุน โดยต้องการให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นผู้จัดหา และให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพาะเมล็ดแล้วแจกจ่ายต้นกล้าให้กับสมาชิก ในด้านของการจัดซื้อเครื่องหีบสบู่ดำและเครื่องทำไบโอดีเซล ต้องการให้อบต.เป็นผู้ซื้อ รวมถึงสถานที่สำหรับดำเนินกิจกรรมในการผลิตน้ำมัน/ที่ตั้งกลุ่มก็ต้องการให้อบต.จัดสรรพื้นที่ให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เกษตรกรส่วนใหญ่ ต้องการปลูกสบู่ดำบริเวณบ้าน/หัวไร่ปลายนา ในการเก็บเกี่ยวและการขนส่งผลผลิตสบู่ดำ ต้องการใช้แรงงานในครัวเรือน การส่งผลผลิต ต้องการส่งผลผลิตในรูปแบบที่ 2 คือ เกษตรกรส่งผลผลิตสบู่ดำเพื่อจำหน่ายเมล็ดสบู่ดำให้แก่ศูนย์กลางวิสาหกิจชุมชน

ในส่วน ของการดำเนินงานในขั้นตอนการหีบน้ำมัน ต้องการให้สมาชิกผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันทำ ซึ่งในด้านของความ ต้องการมีส่วนร่วมของสมาชิกกับคณะกรรมการในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมในด้านการตรวจสอบคุณภาพน้ำมัน ค่าบริการในการหีบน้ำมัน ต้องการให้คิดค่าบริการราคา กิโลกรัมละ 2.50 บาท การจำหน่ายน้ำมันไบโอดีเซลที่ผลิตได้ ต้องการให้แจกจ่ายให้สมาชิกใช้ 50% และจำหน่าย 50% โดยให้สมาชิกซื้อในราคาปกติตามที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกำหนด การจำหน่ายน้ำมันไบโอดีเซลที่ผลิตได้ต้องการให้ จำหน่ายในราคาที่ต่ำกว่าราคาดีเซลในท้องตลาด 2 บาท มีการจัดการกากสบู่ดำ โดยการแจกจ่ายกากสบู่ดำให้สมาชิกใช้เป็นปุ๋ย มีค่าตอบแทนคณะกรรมการ โดยการจ่ายเป็นเงิน มีการแบ่งผลประโยชน์ให้แก่อบต. 20 % มีการคืนกำไรให้อบต. โดย การจ่ายเป็นเงิน และเรื่อง ที่ควรประสานกับหน่วยงานอื่น ต้องการให้มีการประสานกับหน่วยงานอื่นในเรื่องการตลาด

ความต้องการรูปแบบการจัดการโครงการ ปลูกสบู่ดำเพื่อผลิตไบโอดีเซลของเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 3 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับบริษัทเอกชน

จากการสอบถามเกษตรกร 137 คน มีผู้ที่เลือกรูปแบบที่ 3 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับบริษัทเอกชน ทั้งหมด 42 คน ในด้านของลักษณะการทำสัญญา เกษตรกรส่วนใหญ่ ต้องการให้บริษัทเป็นผู้เข้ามาทำสัญญา โดยเห็นว่าบริษัทควรกำหนดเนื้อที่ปลูกสบู่ดำอย่างน้อย 3 ไร่ เกษตรกรมากกว่าครึ่งหนึ่งต้องการได้รับการสนับสนุนเงินทุนในการผลิต และสบู่ดำที่จะใช้ปลูก ต้องการต้นกล้าที่เพาะแล้ว ในด้านของลักษณะการสนับสนุนปัจจัยการผลิตของบริษัท ต้องการให้บริษัทแบ่งจ่ายปัจจัยการผลิตเป็นรายงวด สถานที่จัดฝึกอบรม เกษตรกรจำนวนครึ่งต่อครึ่ง ต้องการให้จัดในหมู่บ้าน เช่น วัด ศาลาเอนกประสงค์ และต้องการให้จัดที่ที่ทำการกลุ่มของเกษตรกรในหมู่บ้าน ช่วงเวลาในการฝึกอบรม ต้องการให้มีการฝึกอบรมในช่วงเช้า (09.00-12.00 น.) โดยมีระยะเวลาใน

การจัดฝึกอบรมครั้งละ 1 วัน ซึ่งเรื่องที่เกษตรกรต้องการได้รับการฝึกอบรม คือ เรื่องการเก็บเกี่ยว ในด้านของวิธีการส่งเสริมเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้ในการปลูกสับดูดำ เกษตรกรต้องการทัศนศึกษาแปลงที่ประสบผลสำเร็จ การเตรียมพื้นที่ปลูกสับดูดำ ต้องการให้เกษตรกรแต่ละรายจัดหาทั้งแรงงานคนและเครื่องจักรตามความต้องการของตนเอง ใน ส่วนของการเยี่ยมชมพื้นที่เพาะปลูกของเจ้าหน้าที่ ต้องการให้เจ้าหน้าที่มาเฉพาะช่วงจำเป็นหรือเมื่อเกษตรกรมีปัญหาในการผลิต เกษตรกร ต้องการใช้แรงงาน ในขั้นตอนต่างๆ ในครัวเรือน ของตนเอง รวมถึง การส่งผลผลิต ก็ ต้องการส่งผลผลิตให้แก่ศูนย์กลางวิสาหกิจชุมชนด้วยตนเอง เกษตรกรเกือบทั้งหมดต้องการรับเมล็ด/ต้นกล้าสับดูดำและปัจจัยการผลิตจากบริษัท ที่ศูนย์กลางวิสาหกิจชุมชน เกษตรกรเกินกว่าครึ่ง ต้องการให้มีการจ่ายเงินทุกครั้งที่ส่งผลผลิต และ ต้องการรับผลตอบแทนที่ฝ่ายบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

5. ข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการ ปลูกสับดูดำเพื่อ ผลิต ไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชน

ข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการ ปลูก สับดูดำเพื่อ ผลิต ไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชนตามความเห็นของเกษตรกรที่มีต่อโครงการในแต่ละรูปแบบ ได้แก่

ข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 1 วิสาหกิจชุมชน คือ หน่วยงานราชการควรให้การสนับสนุนเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ของสับดูดำในการผลิตน้ำมัน เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ ควรมีหน่วยงานเข้ามาสนับสนุนการปลูกสับดูดำอย่างเป็นทางการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้มีรายได้หรือเพื่อเสริมรายได้ในครัวเรือนอีกทางหนึ่ง หน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุนควรมีเงินทุนให้แก่เกษตรกรในการดำเนินการปลูก การผลิตน้ำมันจากสับดูดำ ควรมีสถานที่รับซื้อผลผลิตเป็นหลักแหล่งแน่นอน มีการติดตามผลการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 2 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับอบต. คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้คนรู้จักสับดูดำมากขึ้น มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีคนปลูกเพิ่มขึ้น รัฐบาลควรมีการสนับสนุนการใช้ไบโอดีเซลให้มากขึ้น ควรมีเจ้าหน้าที่ในการให้ความรู้แก่เกษตรกรในเรื่องการปลูก การผลิตน้ำมัน การประชาสัมพันธ์ และในด้านการตลาด รัฐบาลควรให้การสนับสนุนในการปลูก สนับสนุนเมล็ดเพื่อใช้ในการปลูก การผลิตน้ำมัน การประชาสัมพันธ์ และในด้านการตลาด รัฐบาลควรสนับสนุนทุนในการดำเนินการ เงินทุนหมุนเวียนให้เกษตรกร

อาจเป็นรูปแบบของเงินกู้ปลอดดอกเบี้ยแล้วแบ่งกำไรให้เกษตรกรส่วนรัฐบาลรับทุนคืน ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เพราะเมื่อเกษตรกรมีปัญหาและข้อสงสัยจะได้มีหน่วยงานที่สามารถให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาต่างๆได้ เกษตรกรควรได้รับการประสานงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีวิธีการจัดการที่จริงจัง มีการติดตามผลการจัดการและการรับซื้อผลผลิต ควรมีนโยบายให้อบต.เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการกับเกษตรกร

ข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 3 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับบริษัทเอกชน คือ ควรมีบริษัทที่เข้ามารับซื้ออย่างจริงจัง มีการประกันราคาผลผลิตที่แน่นอน ควรมีการประสานระหว่างบริษัทกับเกษตรกรในเรื่องการจัดการด้านต่างๆ ควรมีการติดตามผลจากเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง ควรมีสถานที่รับซื้อผลผลิตที่แน่นอน ควรมีการประสานงานระหว่างรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้การสนับสนุนควรมีการส่งเสริมให้มีการใช้น้ำมันที่ผลิตจากสบู่ดำอย่างจริงจัง และแพร่หลาย เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ผู้ที่ยังไม่เคยใช้

6. การพิสูจน์สมมติฐาน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพิสูจน์สมมติฐานได้ผล ดังนี้

1. การเลือกรูปแบบการจัดการโครงการ ปลูกสบู่ดำเพื่อผลิตไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกร ไม่ขึ้นอยู่กับเพศและจำนวนพื้นที่ถือครองในการทำการเกษตร
2. เกษตรกรที่เลือกรูปแบบการจัดการโครงการ ปลูกสบู่ดำเพื่อผลิตไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชนต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในด้านระดับการศึกษา แต่มีความแตกต่างกันในด้านของอายุและปริมาณการใช้น้ำมันดีเซล โดยพบว่า

เกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 1 วิสาหกิจชุมชนมีอายุแตกต่างกับเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 2 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับอบต.

เกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 2 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับอบต.มีอายุแตกต่างกับเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 3 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับบริษัทเอกชน
ในด้านปริมาณการใช้น้ำมันดีเซล พบว่า

เกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 1 วิสาหกิจชุมชนมีปริมาณการใช้น้ำมันดีเซลแตกต่างกับเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 2 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับอบต.และเกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 3 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับบริษัทเอกชน

อภิปรายผลการวิจัย

ความต้องการรูปแบบการจัดการโครงการปลูกสับดูดำเพื่อผลิตไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรในอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

ผลจากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เลือกรูปแบบที่ 2 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับอบต.

รองลงมาคือรูปแบบที่ 3 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับบริษัทเอกชน และรูปแบบที่ 1 วิสาหกิจชุมชน

ตามลำดับ

ในด้านรายละเอียดของความต้องการการจัดการโครงการ ปลูกสับดูดำเพื่อผลิตไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชนแต่ละรูปแบบเรียงลำดับตามรูปแบบที่เกษตรกรต้องการมากที่สุด สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ความต้องการการจัดการโครงการ ปลูกสับดูดำเพื่อ ผลิตไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชนรูปแบบที่ 2 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับอบต.

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรต้องการให้มีจำนวนสมาชิกประมาณ 41-50 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่เกษตรกรเห็นว่ามีความเหมาะสมไม่มากหรือน้อยเกินไป ทั้งนี้จำนวนสมาชิกกลุ่มสามารถยืดหยุ่นได้ หากมีเกษตรกรในชุมชนที่สนใจและต้องการเข้าร่วมเป็นสมาชิก ในด้านของการลงหุ้น ต้องการให้ มีการลงหุ้นในลักษณะของการหุ้นเงินและหุ้นจำนวนต้นสับดูดำที่จะปลูก เพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีเงินทุนสำหรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆและมีแหล่งผลิตเมล็ดสับดูดำสำหรับใช้ผลิตน้ำมันไบโอดีเซล เกษตรกรยัง ต้องการเงินทุนที่นอกเหนือจากการระดมหุ้น ซึ่งมาจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธกส.) เพราะเกษตรกรเห็นว่าเมล็ดที่ถูกกว่าสถาบันการเงินอื่นๆ ในด้านของเมล็ดพันธุ์สับดูดำ เกษตรกร ต้องการ ได้รับเมล็ดพันธุ์สับดูดำจากหน่วยงานของรัฐที่สนับสนุน เนื่องจากเห็นว่าเมล็ดพันธุ์ที่มาจากการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐเป็นเมล็ดพันธุ์ที่ผ่านการคัดเลือก มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและมีความน่าเชื่อถือ โดยต้องการ ให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นทั้งผู้ ติดต่อจัดหาและเพาะเมล็ดสับดูดำเพื่อแจกจ่ายต้นกล้าให้กับสมาชิก เพื่อให้สมาชิกได้รับต้นกล้าสับดูดำที่พร้อมสำหรับการเพาะปลูก

ในส่วนของการจัดซื้อเครื่องหีบสับดูดำและเครื่องทำไบโอดีเซลและการจัดสรรพื้นที่สำหรับดำเนินกิจกรรมในการผลิตน้ำมัน/ที่ตั้งกลุ่มให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เกษตรกรต้องการให้อบต. ดำเนินการในส่วนนี้ เพราะเห็นว่าอบต.เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีศักยภาพในการที่จะให้การสนับสนุนส่งเสริมทั้งในเรื่องของเงินทุนและการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการปลูกสับดูดำบริเวณบ้าน/หัวไร่ปลายนาเพราะสามารถดูแลได้ง่ายและต้องการ ส่งผลผลิต

ในรูปแบบที่ 2 คือ ส่งผลผลิตสบู่ดำเพื่อจำหน่ายเมล็ดสบู่ดำให้แก่ศูนย์กลางวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากเกษตรกรต้องการมีรายได้จากการจำหน่ายเมล็ดสบู่ดำและเพื่อจะนำผลผลิตเมล็ดสบู่ดำที่ได้ทั้งหมดไปผลิตน้ำมันไบโอดีเซลอย่างเต็มที่

การดำเนินงานในขั้นตอนการหีบน้ำมัน เกษตรกรต้องการ ให้สมาชิกผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันทำ เพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้ มีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติในขั้นตอนต่างๆของการผลิตน้ำมันได้ อีกทั้งยังต้องการ ให้สมาชิกมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการในด้านการตรวจสอบคุณภาพน้ำมัน เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการที่จะใช้น้ำมันที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตได้ ในการจัดการน้ำมันไบโอดีเซลที่ผลิตได้ เกษตรกร ต้องการให้ มีการแจกจ่ายให้สมาชิกใช้ 50% และจำหน่าย 50% โดยให้สมาชิกซื้อในราคาปกติตามที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกำหนด โดยไม่มีการลดราคาให้แก่สมาชิก เพื่อจะได้นำรายได้จากการจำหน่ายน้ำมันมาใช้ในการดำเนินกิจการต่างๆของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในส่วนของการจัดการ กากสบู่ดำ ที่เหลือจากการหีบน้ำมัน เกษตรกรต้องการให้ แจกจ่ายกากสบู่ดำให้สมาชิกใช้เป็นปุ๋ย เนื่องจากเห็นว่าสามารถใช้เป็นปุ๋ยอินทรีย์ได้และช่วยลดรายจ่ายให้แก่เกษตรกร ในด้านของค่าตอบแทนคณะกรรมการ การแบ่งผลประโยชน์นี้ให้แก่อบต. 20 % และการคืนกำไรให้ออบต. ทั้งหมดนี้เกษตรกรต้องการให้มีการจัดการในลักษณะของการจ่ายเป็นเงิน เพราะเห็นว่าทำได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก และเรื่องที่ควรประสานกับหน่วยงานอื่น คือ เรื่องการตลาด เพราะเกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้

จากผลการศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่เลือกรูปแบบที่ 2 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับอบต. อาจเนื่องมาจากเกษตรกรมีความต้องการที่จะรวมกลุ่มเพื่อจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชน แต่เมื่อพิจารณาในด้านของเงินทุนสำหรับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม เงินทุนที่มาจากภาระค้ำของสมาชิกกลุ่มเพียงอย่างเดียว อาจไม่เพียงพอ ด้วยเหตุนี้เกษตรกรจึงต้องการให้มีหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มเป็นไปอย่างราบรื่นและสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ดังนั้น รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร สนับสนุนทุนในการดำเนินการ หรือเงินทุนหมุนเวียนให้ แก่เกษตรกร มีการประสานงาน ระหว่าง หน่วยงาน และเกษตรกรในการ ให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาต่างๆ มีการดำเนินการอย่างจริงจัง มีการติดตามผลการจัดการอย่างต่อเนื่อง

2. ความต้องการการจัดการโครงการ ปลูกสบู่ดำเพื่อ ผลิตไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชน รูปแบบที่ 3 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับบริษัทเอกชน

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้บริษัทเป็นผู้เข้า มาขอทำสัญญากับเกษตรกร เพราะเกษตรกรมีความเชื่อมั่นว่า ถ้าหากบริษัทเป็นผู้เข้ามาขอทำสัญญาแล้วจะมีตลาด

รองรับผลผลิตอย่างแน่นอน โดยเห็นว่าบริษัทควรกำหนดเนื้อที่ปลูกสับดูอย่างน้อย 3 ไร่ ซึ่งเป็นจำนวนที่เหมาะสมกับพื้นที่ถือครองทางการเกษตรที่เกษตรกรมีอยู่ อีกทั้งยัง ต้องการได้รับการสนับสนุนเงินทุนในการผลิต ด้วย ในด้าน ลักษณะสับดูที่จะใช้ปลูก เกษตรกร ต้องการต้นกล้าที่เพาะแล้ว เพราะสะดวกกว่าการที่จะนำเมล็ดมาเพาะเองและมีความมั่นใจในคุณภาพของต้นกล้าที่เพาะจากบริษัทมากกว่าต้นกล้าที่เพาะเอง เกษตรกรต้องการให้ มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตของบริษัท โดยให้บริษัทแบ่งจ่ายปัจจัยการผลิตเป็นรายงวด เนื่องจากเห็นว่าจำนวนปัจจัยการผลิตที่มีการแบ่งจ่ายเป็นรายงวดนั้น เป็นจำนวนที่บริษัทได้ขอสรุปแล้วว่าเป็นจำนวนที่เหมาะสมเพียงพอที่จะจัดสรรให้แก่เกษตรกร ในส่วนของเรื่องที่ต้องการได้รับการฝึกอบรมมากที่สุด คือ เรื่องการเก็บเกี่ยว เนื่องจากยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ รวมถึง การส่งเสริมเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้ในการปลูกสับดู ต้องการให้บริษัทจัดให้มีการ ทัศนศึกษาแปลงที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่เกษตรกร ได้ศึกษาและสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นระหว่างเกษตรกรด้วยกัน

ในการเตรียมพื้นที่ปลูกสับดู เกษตรกรต้องการจัดหาทั้งแรงงานคนและเครื่องจักรตามความต้องการของตนเอง โดยไม่ต้องการให้บริษัทจัดหาให้ เนื่องจากเกษตรกรมีความพร้อมในส่วนนี้แล้ว และต้องการให้มีการเยี่ยมชมพื้นที่เพาะปลูกจากเจ้าหน้าที่ ของบริษัทเฉพาะช่วงจำเป็นหรือเมื่อเกษตรกรมีปัญหา ในด้านของการรับเมล็ด/ต้นกล้าสับดูและปัจจัยการผลิตจากบริษัท เกษตรกรต้องการรับที่ศูนย์กลางวิสาหกิจชุมชน เพราะเกษตรกรเห็นว่าเป็นขั้นตอนที่ควรมีการดำเนินการ ณ สถานที่ที่เป็นศูนย์กลางของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจึงจะมีความเหมาะสมมากที่สุด ในส่วนของการส่งผลผลิต เกษตรกรต้องการส่งผลผลิตให้แก่ศูนย์กลางวิสาหกิจชุมชนด้วยตนเองซึ่งต้องการให้มีการจ่ายเงินทุกครั้งที่ส่งผลผลิต และต้องการรับผลตอบแทนที่ฝ่ายบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

จากผลการศึกษา เกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 3 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับบริษัทเอกชน อาจเนื่องมาจากเกษตรกรมีความต้องการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรองกับบริษัทเอกชนที่จะทำสัญญาร่วมกัน เพราะรูปแบบที่ 3 เป็นลักษณะของการรวมกลุ่มเพื่อทำสัญญาซื้อขายผลผลิตสับดู ซึ่งรายละเอียดของขั้นตอนต่างๆ ในการผลิตสับดูจะเป็นไปตามข้อตกลงระหว่างบริษัทกับเกษตรกร เกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 3 นี้จึงต้องการการรับประกันที่แน่นอนจากบริษัท ซึ่งถ้าหากบริษัทมีการประกันการรับซื้อผลผลิตให้แก่เกษตรกร ทางด้านของเกษตรกรก็ยินดีที่จะตกลงทำสัญญากับบริษัท ดังนั้น สำหรับรูปแบบที่ 3 วิสาหกิจชุมชนร่วมกับบริษัทเอกชน ในส่วนของบริษัทเอกชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเข้ามารับซื้อผลผลิตอย่างจริงจังและมีการประกันราคาผลผลิตที่แน่นอน ควรมีการประสานระหว่างบริษัทกับเกษตรกรในเรื่องการจัดการด้านต่างๆ และมีการติดตามผลจากเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรมีความ

เชื่อมั่นในการที่จะตัดสินใจปฏิบัติและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับหน่วยงานที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเต็มที่

3. ความต้องการการจัดการโครงการ ปลุกสบูดำเพื่อผลิตไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชน รูปแบบที่ 1 วิสาหกิจชุมชน

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรต้องการให้มีจำนวนสมาชิกประมาณ 41-50 คน เพราะเห็นว่าเป็นจำนวนที่เหมาะสม แต่หากมีเกษตรกรรายอื่นในชุมชนที่สนใจจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกก็สามารถรับเพิ่มได้ ในด้านการลงทุน ต้องการให้มีการลงทุนในลักษณะของการกู้เงิน เพื่อที่จะนำเงินที่ได้จากการลงทุนมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และหุ้นจำนวนต้นสบูดำที่จะปลูก เพื่อเป็นแหล่งผลิตเมล็ดสบูดำที่จะนำมาเข้าสู่กระบวนการผลิตน้ำมันไบโอดีเซล เกษตรกรยังต้องการเงินทุนที่นอกเหนือจากการระดมหุ้น จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) เนื่องจากเป็นสถาบันการเงินที่ให้การสนับสนุนเกษตรกรและมีดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น รวมทั้งยังต้องการเมล็ดพันธุ์สบูดำจากหน่วยงานของรัฐที่สนับสนุน โดยต้องการให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นผู้จัดหาเมล็ดพันธุ์สบูดำแล้วนำมาแจกจ่ายให้สมาชิกเพาะเมล็ดเอง เพราะจะช่วยลดค่าใช้จ่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในการจัดซื้อเมล็ด ในส่วนของการปลูกสบูดำ เกษตรกรต้องการปลูกสบูดำบริเวณบ้าน/หัวไร่ปลายนา เพราะสามารถดูแลได้ง่าย และต้องการส่งผลผลิตในรูปแบบที่ 1 คือ ส่งผลผลิตสบูดำเพื่อหีบน้ำมันแล้วนำน้ำมันกลับไปใช้กับเครื่องยนต์ของตนเองโดยเสียค่าบริการเครื่องมือสกัดให้แก่ศูนย์กลางวิสาหกิจชุมชน โดยต้องการให้คิดค่าบริการราคา กิโลกรัมละ 2 บาท ซึ่งเกษตรกรเห็นว่าจะช่วยลดรายจ่ายในการซื้อน้ำมันของเกษตรกร

การจัดซื้อเครื่องหีบสบูดำและเครื่องทำไบโอดีเซล ต้องการให้ ใช้เงินทุนที่มาจากแหล่งเงินทุนซื้อ เนื่องจากเงินทุนที่มาจากการระดมหุ้นไม่เพียงพอ โดยการดำเนินงานในขั้นตอนการหีบน้ำมัน ต้องการให้ทั้งคณะกรรมการและสมาชิกผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันทำและให้สมาชิกมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการในด้านการผลิตน้ำมันไบโอดีเซล เพื่อให้สมาชิกทุกคนได้เรียนรู้และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนในกระบวนการผลิตน้ำมันไบโอดีเซลได้ ในด้านการจำหน่ายน้ำมันไบโอดีเซลที่ผลิตได้ ต้องการให้แจกจ่ายให้สมาชิกใช้ 50% และจำหน่าย 50% โดยให้สมาชิกซื้อในราคาปกติตามที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกำหนด เพื่อนำรายได้มาใช้หมุนเวียนในการดำเนินกิจการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในส่วนของการจัดการกากสบูดำ ต้องการให้แจกจ่ายกากสบูดำให้สมาชิกใช้เป็นปุ๋ย เพราะสามารถใช้เป็นปุ๋ยอินทรีย์ได้ ในด้านของค่าตอบแทนคณะกรรมการ ต้องการให้มีการจัดการในลักษณะของการ จ่ายเป็นเงิน เพราะทำได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก และ ต้องการให้ มีการประสานกับ

หน่วยงานอื่นในเรื่องการตลาด เพราะเกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอสำหรับการจัดการในส่วนนี้

จากผลการศึกษา เกษตรกรที่เลือกรูปแบบที่ 1 วิสาหกิจชุมชน เป็นกลุ่มเกษตรกรที่ต้องการรวมตัวกันเพื่อประกอบกิจกรรมการผลิตและจำหน่ายน้ำมันไบโอดีเซลจากสบู่ดำ เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน โดยที่ชุมชนเป็นเจ้าของและผู้ดำเนินการ อย่างแท้จริง แต่เนื่องจากเกษตรกร ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการผลิตน้ำมันไบโอดีเซลจากสบู่ดำที่เพียงพอและยังขาดงบประมาณที่จะใช้ลงทุนในการผลิตไบโอดีเซล เกษตรกรจึงต้องการให้มีหน่วยงานที่เป็นหลักในการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมในด้านต่างๆของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งในเรื่องของเทคโนโลยีเครื่องสกัดน้ำมันสบู่ดำและเครื่องผลิตไบโอดีเซลที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของสบู่ดำให้กับเกษตรกรทั้งในเรื่องของการนำมาผลิตน้ำมันไบโอดีเซล และสนับสนุน เงินทุนให้แก่เกษตรกรในการดำเนินการปลูก การผลิตน้ำมันจากสบู่ดำ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอแนะข้อคิดเห็นบางประการอันเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตไบโอดีเซลจากสบู่ดำได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

1. ควรส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของสบู่ดำให้กับเกษตรกรทั้งในเรื่องของการนำมาผลิตน้ำมันไบโอดีเซล เพราะเกษตรกรยังไม่มีความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอ โดยช่องทางในการส่งเสริมให้ความรู้ผ่านทางเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำชุมชนในหมู่บ้านหรือผู้นำเกษตรกร ซึ่งควรแจกเอกสารให้ความรู้เกี่ยวกับสบู่ดำและมีการสาธิตวิธีปฏิบัติแก่เกษตรกรด้วย
2. ควรคัดเลือกสายพันธุ์สบู่ดำที่ดีให้ผลผลิตสูง ด้านทานโรคและแมลง เพื่อแจกจ่ายให้แก่เกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ
3. รัฐบาลควรสนับสนุนเทคโนโลยีเครื่องสกัดน้ำมันสบู่ดำและเครื่องผลิตไบโอดีเซลที่มีประสิทธิภาพให้แก่เกษตรกร เพราะกลุ่มเกษตรกรยังขาดงบประมาณที่จะใช้ลงทุนในการผลิตไบโอดีเซลที่เพียงพอ
4. รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประสานงานและติดตามผลการดำเนินงานกับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เพราะที่ผ่านมาได้มีการส่งเสริมสนับสนุนในช่วงแรกแล้วภายหลังไม่มีการติดตามผล ทำให้เกษตรกรเกิดความไม่มั่นใจในการที่จะตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะเกษตรกรที่อยู่ในอำเภอไชยปราการเท่านั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรขยายพื้นที่ไปในเขตอำเภออื่น เพื่อการเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างในด้านของความต้องการรูปแบบการจัดการ โครงการปลูกสับรู่ดำเพื่อผลิตไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชน
2. ควรมีการศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการ ปลูกสับรู่ดำเพื่อผลิตไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชน
3. ควรมีการศึกษาการประเมินผลโครงการและติดตามผลในกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปลูกสับรู่ดำเพื่อผลิตไบโอดีเซลในวิสาหกิจชุมชน